

Број/Број: 03/1-50-14-7-8/11
Сарајево/Sarajevo, 23. 11. 2011.

ПРЕДМЕТ: Информација о одржаном састанку са представницима институција БиХ које учествују у противминским акцијама у БиХ

Дана 19. 10. 2011. у згради ПСБиХ руководство Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ одржало је интерресорни састанак са надлежним државним органима и представницима Амбасаде САД у БиХ у вези са унапређењем деминирања у БиХ. Састанку су присуствовали представници:

- Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ: Душанка Мајкић, предсједавајућа, Борјана Кришто, прва замјеница предсједавајуће, и Шефик Цаферовић, други замјеник предсједавајуће, Жељко Грубешкић, стручни савјетник, и Јовица Катић, стручни сарадник;
- Министарства цивилних послова БиХ: Фрањо Маркота, помоћник министра,
- Комисије за деминирање БиХ: Мустафа Пашалић, Александар Дамјанац и Златко Хорват), чланови Комисије,
- БХМАК-а: Душан Гавран, директор, и Хусеин Ораховац, помоћник директора
- Оружаних снага (ОСБиХ): генерал-мајор Ризво Плех и генерал-мајор Анте Јелеч, пуковник Жељко Шиник и пуковник Миљан Јанковић,
- Амбасаде САД у БиХ: Стив Гилен, Ана Радивилова и Амел Фако.

Душанка Мајкић, предсједавајућа Комисије, у уводном дијелу је нагласила циљеве састанка, након чега су учесници састанка изнијели стање, проблеме и могућа рјешења у овој области.

Нагласила је да је одржавање састанка и разговор о активностима које су реализоване у сектору деминирања и противминских акција у БиХ изузетно значајни. Уједно, овај састанак представља почетак реализације закључака са 6. сједнице Заједничке комисије за одбрану и безбједност који се односе на резултате радионице о теми: „Законодавни оквир, надлежности и планови институција БиХ у области одбране и безбједности“, одржане у Теслићу 19. и 20. септембра 2011. године, те рјешавање актуелних проблема у односима БХМАК-а са ИТФ-Повјеренички фонд за деминирање.

Борјана Кришто и **Шефик Цаферовић** такође су у разговору са представницима институција БиХ нагласили да је неопходна међусобна сарадња и активности из којих ће се тачно знати шта су чије надлежности. Позвали су све на законитост те инсистирали на припреми рјешења која ће унаприједити стање у овој области.

КОМИСИЈА ЗА ДЕМИНИРАЊЕ БиХ

Мустафа Пашалић, предсједавајући Комисије, изразио је задовољство организацијом састанка те нагласио сљедеће:

- Проблеме са ИТФ-ом, које по његовом мишљењу треба ријешити транспарентно и у духу меморандума који је потписало Министарство цивилних послова БиХ са ИТФ-ом,
- Резултате састанка Управног одбора ИТФ-а из новембра 2010, када су први пут присуствовали састанку у својству чланова Комисије,
- Резултате срававања базе података о деминираним површинама између БХМАК и ИТФ-а те је тражио објашњење од директора БХМАК-а о суштини ток процеса.

Даље је нагласио да је отворен проблем непотписивања меморандума између Министарства цивилних послова БиХ и ИТФ-а за период 2008-2011, што непосредно утиче и на њихове активности и статус у Управном одбору ИТФ-а. Ако се меморандум не потпише, новчана средстава намијењена БиХ биће пласирана у друга подручја као што су Либија, Азербејџан и друге земље.

Г. Пашалић је указао и на чињеницу неразумијевања процеса којим Комисија за деминирање надзире рад БХМАК и да појединци и директор БХМАК често имају обрнуте перцепције. Нагласио је да Комисија неће бити сервис БХМАК-а.

Изложио је и планове рада Комисије у будућности, нужност припреме предлога закона о противминским акцијама, потребу организовања донаторске конференције у БиХ те учешће Комисије у раду међународних конференција, при чему појединци из МИП-а БиХ узимају себи за право да неовлашћено представљају БиХ током скупова на којима се разговара о деминирању у БиХ и ЈИ Европи.

Закључио је да је потребно препознати приоритете који утичу на сигуран живот у окружењу и да треба ставити посебан акценат на хумано деминирање, те да сви ученици овог састанка заузму јединствен став када је у питању комуникација са ИТФ-ом.

Златко Хорват, члан Комисије, нагласио је да и даље треба имати на уму да иза ИТФ-а стоји Влада САД и да Комисија нема утицај на донаторе. Рекао је да је извјесно да ће САД још једно вријеме остати уз ИТФ и подржати га у мјери колико буде испуњавао постављене циљеве. Инсистирао је на томе да ред приоритета у деминирању одређују институције БиХ.

БХМАК

Душан Гавран, директор БХМАК-а, презентовао је резултате противминских акција у БиХ, проблеме у координацији између институција и организација које учествују у процесу деминирања, сарадњи са ОСБиХ коју је оцијенио добром те о техникама рада у процесу деминирања.

Нагласио је разлоге кашњења у спровођењу стратегије деминирања 2009-2019. те проблеме у односима Комисије за деминирање БиХ-БХМАК-Министарство цивилних послова БиХ и ИТФ. Рекао је да су проблеми настали са ИТФ-ом административне природе и продукт недостатка новца, што је у коначници и основни проблем у процесу деминирања у БиХ.

Директор Гавран је објаснио процедуру савјештавања података БХМАК са ИТФ-ом те потврдио да је у потпуности упоређена квадратура деминиране површине у БиХ те да се подаци ИТФ и БХМАК у том сегменту слажу, али да он не зна на који начин и гдје су потрошена новчана средства од 158 милиона америчких долара које је од 1998. до 2011. прикупио ИТФ.

Осврнуо се и на утрошак донаторских средстава које Европска унија и Европска комисија дају БХМАК-у, што у овом тренутку пуно значи за БХМАК. Закључио је тврдњом да БХМАК нема довољно финансијских средстава за планиране активности и да се о томе мора озбиљно разговарати.

Још је навео да је, када је у питању уништавање касетне муниције, Норвешка народна помоћ направила процјену ситуације и обезбједила финансирање овог процеса, те да сада БХМАК ради ради на изради СОП-ова у вези с тим.

МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА БиХ

Фрањо Маркота, помоћник министра, осврнуо се на проблеме финансирања противминских акција. Нагласио је да је ИТФ помогао Босни и Херцеговини тиме што су чланови Комисије за деминирање БиХ ушли директно у састав Одбора донатора ИТФ-а. Треба инсистирати на томе да одлуке Одбора донатора буду у функцији противминских акција. Влади САД сви дугујемо захвалност за уложена средства, с обзиром да је она до сада била један од највећих донатора.

Подсјетио је да је Закон о деминирању, који је тренутно на снази, донесен 2002. године, те да је до његовог доношења противминске акције у БиХ водио УНДП. Оцијенио је да новим законом о противминском акцијама у БиХ треба превазићи све тешкоће који постоје у рјешењима тренутног закона о деминирању у БиХ, за који је рекао да је превазиђен.

Инсистирао је на даљој координацији и сарадњи институција БиХ у процесу деминирања

ОРУЖАНЕ СНАГЕ БиХ

Генерал-мајор Ризво Плех, замјеник начелника Заједничког штаба ОСБиХ, објаснио је којим процедурама и нормама ОСБиХ испуњавају своје обавезе у процесу деминирања.

ОСБиХ немају проблеме у комуникацији са БХМАК-ом, али имају проблема са опремом, у првом реду заштитним прслуцима, визирима на кацигама, детекторима и теренским возилима. Навео је чињеницу да је отпуштен велики број војника деминера који су имали изузетно велико искуство у раду. ОСБиХ годишње деминирају 2.500.000 – 3.000.000 м². Поступак деминирања који обављају припадници ОСБиХ није скуп. Опрема за деминирање је оскудна и истекли су јој ресурси те је потребно занављање, па је у складу с тим оцијенио да су ОСБиХ у овом процесу постигле колико су могле.

Закључио је да би од изузетне важности била измјена Закона о служби у ОСБиХ која би се односила на то да се деминерима у ОСБиХ продуже уговори о професионалној војној служби са 35 на 40 година старости, како би људи постепено одлазили, да се континуирано обучавају нови кадрови, те како се више не би довели у ситуацију да се смањи капацитет људства и годишњи биланс деминирања у БиХ за 20%, као што је то био случај прошли пут.

Као алармантну, навео је чињеницу да ће због недостатка финансијских средстава од 1. јануара 2012. ОСБиХ морати прекинути деминирање.

Генерал-мајор Анто Јелеч, командант Оперативне команде ОСБиХ, нагласио је проблеме са недостатком и застарјелошћу опреме за деминирање. Овог момента потребно је уложити око 2 милиона КМ у обнову опреме. Све мања је и заинтересованост младих војника за обуку и рад у јединицама за деминирање.

Стив Гилен, политички савјетник за људска права у Амбасади САД-а, захвалио је на позиву представника Амбасаде САД на овакав међуресорни састанак. Навео је да је право сваког човјека да живи слободно без пријетњи од мина, те да је проблем деминирања питање од изузетне важности за Амбасаду САД у БиХ и један од приоритета у раду у наредном периоду. Такође је рекао да су њихови представници током ове године обишли између 60 и 70 потенцијалних локација за деминирање у БиХ, с циљем повећања њиховог процеса на процес деминирања у БиХ, те изразио невјерицу чињеницом да пуних 16 година након завршетка рата у БиХ постоји тако велики број минских поља, као и да људи живе у њиховој непосредној близини. У том смислу навео је да Амбасада САД мора да ради партнерски са ИТФ-ом на том пољу, те да би у вези с тим жељели чути предлоге институција БиХ који иду у смјеру убрзања овог процеса, као и на конкретан начин дефинисати помоћ САД-а у њему. Истакао је сјајан однос са Комисијом за деминирање, БХМАК-ом и ОСБиХ, као и са Заједничком комисијом за одбрану и безбједност БиХ. Нагласио је да ће Амбасада САД и даље на сваки начин пружати помоћ институцијама БиХ у овом процесу, наводећи да то у највећој мјери зависи и од самог буџета САД.

Душанка Мајкић је након дискусије учесника састанка рекла да сматра изузетно значајним што је први пут одржан састанак у овом саставу.

Проблеми су евидентни и бројни су те их треба рјешавати у комуникацији и сарадњи која неће бити оптерећена сујетама и подвалама. Ресурсе имамо, али их треба обновити. Резултате имамо, али треба јасно рећи ко ради, а ко дијели лекције о томе како би требало радити.

Сравњење евиденција о противминским акцијама је посао струке, при чему највећу одговорност имају институције БиХ. Несугласице у координацији се морају отклонити, а законска рјешења прилагодити стварности и ситуацији у којој се налазимо. Када се оцјењује улога ИТФ-а, морамо бити реални и потпуно јасни. Оно што су до сада урадили треба цијенити, али и подвргнути свакој и објективној анализи јер се ради о великом новцу. Нови предлог закона о противминским акцијама треба дати одговоре на бројне проблеме са којим се суочавамо, али јасно ставити до знања да се одлуке о свим противминским акцијама не могу доносити без институција БиХ. Битна је контрола, повјерење и транспарентност. Никога не треба штедјети, али ни оптуживати без аргумената. За ИТФ је рекла да треба тражити рјешења са представницима Владе САД и Амбасаде САД у БиХ јер и они тврде да ИТФ нема најбољи имиџ и имиџ који му даје и сам назив.

Нагласила је да ће се разговори наставити и да за то нема алтернативе. Они морају бити осмишљени и са дефинисаним активностима које под хитно треба да поправе стање у овој области.

На крају је замолила да се ОСБиХ пружи конкретна помоћ, јер имају запажене резултате у процесу деминирања, али је опрема с којом раде изузетно застарјела и од почетка наредне године ће због наведеног морати обуставити своје активности на овом пољу.

Захвалила је свима на учешћу на овом састанку и изразила задовољство оваквим начином сарадње, те навела да је потребно да овакав вид комуникације постоји кад год се јави проблем и да даље у комуникацију треба укључити и представнике ИТФ-а.

Такође је изразила наду да ће БХМАК и Комисија за деминирање послати свој извјештај Министарству цивилних послова БиХ у вези са овим, из којег ће се јасно видјети да су престали услови који нису довели до потписивања меморандума.

Закључила је да наредни састанак треба да сазове Комисија за деминирање БиХ, те да на њему треба разговарати о конкретној реализацији активности које су поменуте током овог састанка.

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋА ЗАЈЕДНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

Душанка Мајкић

Достављено:

- наслову
- а/а